

Strategiese Plan

Fiskale jare
2010 – 2014

Strategic Plan

Fiscal years
2010 – 2014

IsiCwangciso soBuchule

OoNyaka-mali
2010 – 2014

Date of tabling: 1 March 2010

WESTERN CAPE
Education Department

Provincial Government of the Western Cape

*PR Number: 58/2010
ISBN Number: 978-0-621-39168-8*

*To obtain additional copies of this
document, please contact:
Head Education, Private Bag X9114,
Cape Town, 8000.
Tel: 021 467 2531
Fax: 021 461 3694
E-mail: media1@pgwc.gov.za*

*This document will also be available,
on request, in Afrikaans and Xhosa by
31 March 2010.*

Voorwoord

Donald Grant, Minister
van Onderwys, Wes-Kaap

Die Wes-Kaapse Regering sal die lewensgeleenthede van al sy kinders verbeter deur aan hulle gehalte-opvoeding te voorsien. Vir hierdie doel sal alle kinders vir so lank as moontlik in die skool bly, en optimale uitslae behaal. In die tydperk 2010 tot 2019 sal die fokus veral op die verbetering van die lees-, skryf en rekenvermoëns van leerders val. Die tydperk 2010-2014 sal die grondslag vir hierdie verbeteringe lê. In die tydperk 2014-2019 sal die kinders van die provinsie die vrugte pluk van die stelsel wat ontwerp is en bestuur word om die gestelde teikens te verwesenlik.

Die belangrikste aanduiders om die vordering te meet wat deur die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD) gemaak is om gehalte-onderwys te voorsien, sal derhalwe wees om i) die geletterdheid en syfervaardigheid in Grade 1-6 te verbeter en ii) die aantal te verhoog wat in Graad 12 slaag – met inbegrip van 'n toename in die aantal wat in Wiskunde en Wetenskap slaag en vir toelating tot 'n Baccalaureusgraad kwalifiseer.

Ten einde leerderdeelname en -welslae te steun, sal die Wes-Kaapse Regering die volgende voorsien: beampptes wat omgee, ingelig en georganiseerd is om skole, onderwysers en leerders te ondersteun; onderwysers wat aanwesig en voorbereid is en tekste gebruik; befondsing wat aangewend word om welslae te maksimaliseer; voldoende en veilige skole en 'n bemagtigende omgewing vir vennote in die onderwys om tot gehalte-onderwys by te dra: onderwysvakbonde, skoolbeheerliggame, die private sektor, nie-regeringsorganisasies, private skole, kolleges, en hoëronderwysinstansies.

Elke besluit wat in verband met onderwys in die Wes-Kaap geneem word, sal op die noodsaak berus om die verlangde leerderprestasie-uitkomst te verwesenlik. 'n Gediversifiseerde kurrikulum sal ná die primêre skool aangebied word om te verseker dat leerders voldoende geleenthede kry om hul vaardighede en kennis te ontwikkel. Wanneer dit gaan om verbetering van die gehalte van die opvoeding wat in die Wes-Kaap voorsien word, is daar geen kitsoplossing nie. Dit is slegs deur 'n volgehoue, gefokuste en stelselmatige benadering dat ons die gestelde teikens sal verwesenlik.

A handwritten signature in blue ink that reads "D. Grant".

Uitvoerende Gesag van die Wes-Kaap Onderwysdepartement

Amptelike Aftekening

Hierdie Strategiese Plan

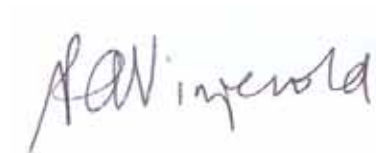
- is deur die bestuur van die Wes-Kaap Onderwysdepartement onder leiding van die Minister van Onderwys in die Wes-Kaap, Donald Grant ontwikkel;
- neem al die relevante beleidsbepalings, wetgewing en ander mandate in ag waarvoor die Wes-Kaap Onderwysdepartement verantwoordelik is; en
- bied 'n akkurate weergawe van die strategiese doelwitte en doelstellings wat die Wes-Kaap Onderwysdepartement sal poeg om in die tydperk 2010 – 2014 te verwesenlik.

LJ Ely [Hoof Finansiële Beampte]

M Harker [Hoofbeampte Verantwoordelik vir Beplanning]

PA Vinjevold [Rekeningkundige Beampte]

Goedgekeur deur:

DA Grant [Uitvoerende Gesag]

Inhoud

Voorwoord

Deel A: Strategiese Oorsig	1
1. Visie	1
2. Missie	1
3. Waardes	1
4. Kernmandaat	1
5. Kernfunksies	2
6. Wetgewende en ander Mandate	2
6.1 Konstitusionele Mandate	2
6.2 Wetgewende Mandate	2
6.3 Beleidsmandate	4
6.4 Beplande Beleidsinisiatiewe.....	5
7. Situasië-ontleding	5
7.1 Verrigtingsomgewing.....	5
7.2 Organisasie Omgewing.....	7
8. Die Strategiese Plan	7
8.1 Strategiese Elemente van die Plan	7
8.2 Strategiese Doelwitte	8
Deel B: Strategiese Doelstellings	10
9. Strategiese Stellings.....	10
9.1 Strategiese Doelstellings.....	10
10. Program 1: Administrasie.....	12
10.1 Strategiese Doelstellings.....	13
10.2 Hulpbron-oorewegings	32
10.3 Risikobestuur	32
11. Program 2: Openbare Gewone Skoolonderwys	34
11.1 Strategiese Doelstellings.....	35
11.2 Hulpbron-oorewegings	38
11.3 Risikobestuur	38

Deel B: Strategiese Doelstellings (vervolg)

12.	Program 3: Onafhanklike Skole Subsidies	39
12.	1 Strategiese Doelstellings	39
12.	2 Hulpbron-oorwegings	40
12.	3 Risikobestuur	40
13.	Program 4: Openbare Spesiale Skoolonderwys.....	41
13.	1 Strategiese Doelstellings.....	43
13.	2 Hulpbron-oorwegings	45
13.	3 Risikobestuur	45
14.	Program 5: Verdere Onderwys en Opleiding.....	46
14.	1 Strategiese Doelstellings.....	46
14.	2 Hulpbron-oorwegings	48
14.	3 Risikobestuur	49
15.	Program 6: Volwasse Onderwys en Opleiding.....	50
15.	1 Strategiese Doelstellings.....	50
15.	2 Hulpbron-oorwegings	52
15.	3 Risikobestuur	53
16.	Program 7: Vroeë-kind-ontwikkeling.....	54
16.	1 Strategiese Doelstellings.....	54
16.	2 Hulpbron-oorwegings	56
16.	3 Risikobestuur	56
17.	Program 8: Hulp- en Verwante Dienste	57
17.	1 Strategiese Doelstellings.....	57
17.	2 Hulpbron-oorwegings	60
17.	3 Risikobestuur	60
Deel C: Skakels met ander Planne.....		61
18.	Skakels met die Langtermyn-infrastruktuur en ander Kapitaalplanne	61
19.	Voorwaardelike Toekennings	61
20.	Openbare-privaat-vennootskappe.....	65
21.	Woordelys.....	66

Deel A: Strategiese Oorsig

1. Visie

Verbeterde onderwysuitkomst in 'n samelewing met oop geleenthede vir almal.

2. Missie

Om te verseker dat aan al die voerwaardes vir optimale leer voldoen word sodat alle leerders die kennis, vaardighede en waardes kan verworf om hul potensiaal te verwesenlik; bevredigende lewens te lei; tot maatskaplike en ekonomiese ontwikkeling by te dra; ten volle aan die lewensaanwending deel te neem; internasionaal mee te ding, en gemeenskappe te bou wat in staat is om hul lewens met welslae en waardigheid te beheer, moedig die WKOD, in die konteks van verpligte onderwys vir almal, met inbegrip van Graad R, die volgende hoofdienste bied:

- Oorkoepelende beplanning vir, en bestuur van die onderwysstelsel voorsien
- Openbare onderwysinstansies van ondersteuning voorsien
- Onderwys in openbare gewone skole voorsien
- Onafhanklike skole ondersteun
- Onderwys in openbare spesiale skole voorsien
- Verdere onderwys en opleiding (VOO) by openbare VOO-kolleges voorsien
- Volwasse onderwys en opleiding (VOO) in gemeenskapsleersentrums voorsien
- Vroeë-kind-ontwikkeling (VKO) in Graad R voorsien
- Opleidingsgeleenthede vir opvoeders en nie-opvoeders voorsien
- Die gehele kind ondersteun deur MIV/MIGS-bewustheid uit te brei; voedsel vir geïdentifiseerde arm en honger leerders te voorsien sodat hulle doeltreffend kan leer; en 'n veilige skoolomgewing bevorder
- Onderwysers deur leiding, die voorsien van basiese diensvoorwaardes, aansporing en welsynprogramme vir werknemers te ondersteun

3. Waardes

- Die waardes van die Suid-Afrikaanse Grondwet en die Handves van Regte
- Die Batho Pele-beginsels ("plaas mens eerste") van oorlegpleging, goeie diensstandaarde, hoflikheid, toegang, inligting, openheid en deursigtigheid, klagtes oplos en die beste waarde bied
- Transformasie deur verbeterde toegang, billikheid, gehalte, doeltreffendheid, doelmatigheid en herstel
- Die oorheersende belangrikheid van die leerder
- Uitnemendheid deur 'n goed toe geruste, optimistiese en florierende onderwyserskorps te voorsien en te ondersteun
- 'n Benadering tot hulpbronaanwending wat armes bevoordeel
- Toerekenbaarheid en deursigtigheid
- Uitnemendheid en empatie in administratiewe en ondersteuningsfunksies
- Toewyding tot transsektorale regeringsaksies vir die maksimum impak en diens
- Verwerping van alle vorms van diskriminasie
- Erkenning en bevestiging van onderwyser-uitnemendheid

4. Kernmandaat

Die kernmandaat van die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD) is om gehalte-onderwys aan al ons mense te lewer.

5. Kernfunksies

Kurrikulum- en assesseringsondersteuning

Administratiewe en finansiële ondersteuningstrukture

Institusionele ontwikkelings- en ondersteuningstelsels, -strukture en -programme

Binne die voorgeskrewe werksdomeine sal die WKOD derhalwe

- steun verleen aan 'n geïntegreerde benadering tot die fisiese, maatskaplike en kognitiewe ontwikkeling van alle 0- tot 4-jariges wat in die provinsie woon
- Graad R-onderdig van 'n hoë gehalte aan alle 5-jariges voorsien om hulle vir skoolonderrig gereed te maak.
- verseker dat alle leerders vanaf Graad 1 tot Graad 6 op die vlakke wat deur die Nasionale Kurrikulumverklaring voorgeskryf is, kan lees, skryf en reken.
- verseker dat alle leerders in Grade 7 tot 9 'n algemene opvoeding van hoë gehalte ontvang
- advies oor vakkeuses en beroepsvoorigting aan alle leerders in Graad 9 voorsien, sodat hulle geskikte program- en vakkeuses kan maak
- die deelname- en sukseskoers verhoog van leerders, veral swart leerders, wat hoërskole en beroepskolleges bywoon
- die aantal Graad 12-leerders verhoog wat kwalifiseer om tot hoër onderwys toe te tree
- die voorsiening in VOO-kolleges verhoog van kwalifikasies, leerderskappe, vakleerlingskappe, internskappe en vaardigheidsprogramme wat by werkgeleenthede inskakel
- die aantal volwasse leerders in basiese onderwysprogramme verhoog deur ekonomiese en maatskaplike programme soos die Uitgebreide Openbare Werke Program (UOWP).

6. Wetgewende en ander Mandate

6.1 Konstitusionele mandate

Artikel 9 van die Grondwet van die Suid-Afrikaanse Republiek, Wet 108 van 1996 [Handves van Regte] maak voorsiening vir die regte van almal tot 'n basiese opvoeding, met inbegrip van basiese onderwys vir volwassenes, en tot verdere onderwys wat die staat, deur redelike maatreëls, progressief beskikbaar moet stel. Bylae 4 van die Grondwet bepaal dat onderwys op alle vlakke, met inbegrip van tersiêre onderwys, 'n area van nasionale en provinsiale wetgewende bevoegdheid is. Die wetgewende bevoegdheid van die provinsiale wetgewer word deur Artikel 126(1) van die Grondwet bepaal, wat provinsies bemagtig om wette te maak ten opsigte van alle sake wat in Bylae 6 van die Grondwet gelys word, en onderwys is 'n Bylae 6 funksionele area wat gelyklopend met die Parlement uitgevoer word.

6.2 Wetgewende mandate

Mandate	Kort beskrywing
Die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 108 van 1996)	Die Grondwet vereis dat onderwys ooreenkomstig die waardes van menswaardigheid, gelykheid, menseregte en -vryheid, nie-rassisme en nie-seksisme sal wees. Dit waarborg toegang tot basiese onderwys vir almal deur die voorsiening van basiese onderwys, met inbegrip van basiese onderwys vir volwassenes. Die beleidraamwerk vir die Ministerie van Onderwys word in die volgende Witskrif gegee: Onderwys en Opleiding in 'n Demokratiese Suid-Afrika: Eerste stappe om 'n Nuwe Stelsel te Ontwikkel (Februarie 1995).
Die Grondwet van die Wes-Kaap Provinsie, 1998 (Wet 1 van 1998)	Onderworpe aan die nasionale Grondwet is dit die hoogste wet in die Wes-Kaap.

Mandate	Kort beskrywing
Die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASW) 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig	Die SASW maak voorsiening vir 'n eenvormige stelsel om skole te organiseer, te beheer, en te befonds. Dit bevorder toegang, gehalte en demokratiese beheer in die skolestelsel. Dit verseker dat alle leerders die reg het van toegang tot gehalte-onderwys sonder diskriminasie, en maak skoolbywoning vir kinders vanaf 7 tot 14 jaar verpligtend. Dit maak voorsiening vir twee tipes skole – onafhanklike skole en openbare skole. Die norms vir die befonding van skole, wat in die SASW uitgestippel word, teiken armoede met betrekking tot die toesegging van fondse vir die openbare skolestelsel.
Die Wet o p die Nasionale Onderwysbeleid (WNOB), 1996 (Wet 27 van 1996)	Die doel van hierdie Wet is om voorsiening te maak vir die daarstel van 'n nasionale beleid vir onderwys, met inbegrip van beleid oor salarisse en diensvoorwaardes vir opvoeders. Dit lê albei hierdie beleidsbepalings in 'n wet vas, asook die wetgewende en moniteringsverantwoordelikhede van die Minister van Onderwys, en die verhoudings tussen die nasionale en provinsiale owerhede. Dit lê die grondslag vir die vestiging van die Raad van Onderwysministers (CEM) en die Komitee van Hoofde van Onderwysdepartemente (HEDCOM) as interregeringsforums om saam te werk ter ondersteuning van gehalte-onderwys. As sodanig maak dit voorsiening vir die formulering van nasionale beleidsbepalings in algemene en verdere onderwys en opleiding. NEPA beliggaam die beginsel van samewerkende beheer, waarop in Bylae 3 van die Grondwet uitgewei word.
Die Wet op Kolleges vir Verdere Onderwys en Opleiding, 2006 (Wet 16 van 2006)	Hierdie wet is daarop ingestel om verdere onderwys en opleiding te reguleer; om voorsiening te maak vir die vestiging, beheer, en befonding van inrigtings vir openbare verdere onderwys en opleiding; om voorsiening te maak vir die registrasie van private inrigtings vir verdere onderwys en opleiding; en om voorsiening te maak vir gehalteversekering en gehaltebevoordering in verdere onderwys en opleiding. Saam met die Onderwys-Witskrif 4 oor Verdere Onderwys en Opleiding (1998) en die Nasionale Plan vir VOO-Kolleges (Staatskoerant nr. 31712, in Regeringskennisgewing 1361, 12 Desember 2008) voorsien dit die basis vir die ontwikkeling van 'n nasionaal gekoördineerde verdere onderwys en opleidingstelsel.
Die Wet op Gehalteversekering in Algemene en Verdere Onderwys, 2001 (Wet 58 van 2001), soos in 2008 gewysig (Wet 58 van 2008)	Hierdie Wet maak voorsiening vir die vestiging, samestelling en funksionering van Umalusi; vir die voorsiening van gehaltebeheer in algemene en verdere onderwys en opleiding; vir beheer oor norms en standaarde van kurrikulum en assessering vir die uitreiking van sertifikate by die uitgangpunte en vir die uitvoer van assessering.
Die Wet op die Indiensneming van Opvoeders 1998 (Wet 76 van 1998)	In hierdie Wet word voorsiening gemaak vir die indiensneming van opvoeders deur die Staat en vir die regulering van diensvoorwaardes, dissipline, aftrede en ontslag van opvoeders. Dit reguleer die professionele, morele en etiese verantwoordelikhede van opvoeders, sowel as bevoegdheidsvereistes vir onderwysers.
Die Wes-Kaapse Provinsiale Wet op Skoolonderwys, 1997 (Wet nr. 12 van 1997)	Maak voorsiening vir 'n eenvormige onderwysstelsel; vir die organisasie, beheer en befonding van alle skole, en maak voorsiening vir die spesifieke opvoedkundige behoeftes van die provinsie.
Die Wet op die Bestuur van Openbare Finansies, 1999 (Wet 1 van 1999), soos gewysig	Reguleer finansiële bestuur in die nasionale regering en provinsiale regerings; verseker dat alle inkomste, uitgawes, bates en laste van daardie regerings doeltreffend en doelmatig bestuur word; en voorsien die verantwoordelikhede van persone aan wie finansiële bestuur in daardie regerings toevertrou word.
Die Wette op die Jaarlikse Verdeling van Inkomste	Hierdie wette maak voorsiening vir die billike verdeling van inkomste wat landwyd geïnd word onder die nasionale, provinsiale en plaaslike regering-sfere; vir die verslagdoeningsvereistes vir toewysings ingevolge sodanige verdeling; vir die weerhouding en vertraging van betalings; en vir die aanspreeklikheid vir kostes wat vir litigasie aangegaan is in die skending van die beginsels van samewerkende beheer en interregeringsverhoudings.

Mandate	Kort beskrywing
Die Staatsdienswet, 1994, soos gewysig [Proklamasie 103 van 1994]	Dit maak voorsiening vir die organisasie en administrasie van die staatsdiens van die Republiek, sowel as die regulering van die diensvoorwaardes, diensterme, dissipline, aftrede en ontslag van lede van die staatsdiens.
Die Wet op die Suid-Afrikaanse Kwalifikasie-owerheid, 1995 (Wet 58 van 1995)	Hierdie wet maak voorsiening vir die ontwikkeling en implementering van 'n Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR) en die vestiging van die Suid-Afrikaanse Kwalifikasiesgesag vir hierdie doel. Die NKR is die uitdrukking van 'n nasionale leerstelsel waar onderwys en opleiding mekaar komplementeer.
Die Wet op Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes, 2000 (Wet 52 van 2000)	Reguleer basiese onderwys en opleiding vir volwassenes; maak voorsiening vir die vestiging, beheer en befondsing van openbare leersentrums vir volwassenes; maak voorsiening vir die registrasie van private leersentrums vir volwassenes; en maak voorsiening vir gehalteversekering en gehaltebevordering in volwasse onderwys en opleiding.
Die Wet op die Suid-Afrikaanse Raad vir Opvoeders (Wet 31 van 2000)	Hierdie Wet lê vir SARO die mandaat vir die registrasie van alle opvoeders op. Dit verduidelik die belangrikheid van registrasie vir diegene in die onderwysberoep. Die SARO beoog verder om die status van die onderwysberoep uit te bou, en om die ontwikkeling van opvoeders en hul professionele gedrag te bevorder. Dit maak voorsiening vir 'n departement vir Wetskwessies en Etiek wat moet verseker dat opvoeders nie die Kode vir Professionele Etiek vir opvoeders verbreek nie; beskerm die waardigheid van die beroep en hersien op deurlopende basis die Kode van Opvoeders.

6.3 Beleidsmandate

Benewens die nasionale wetgewende mandate en Onderwys-witskrifte (OWS) 1-7 rig die volgende beleidsbepalings die Wes-Kaap in die lewering van gehalte-onderwys.

- Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R – 9 (Staatskoerant 23406, Deel 443 – Mei 2002)
- Taal in die Onderwys-beleid, 1997
- Nasionale Beleid oor Godsdien in die Onderwys, 2003
- Beleidsdokument oor Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes (12 Desember 2003)
- Nasionale Beleid oor MIV/VIGS vir Leerders en Opvoeders in Openbare Skole en Studente en Opvoeders in Inrigtings vir Verdere Onderwys en Opleiding, 1998
- Nasionale Beleid aangaande Programme vir Verdere Onderwys en Opleiding: Goedkeuring van die wysigings van die program en bevorderingsvereistes vir die Nasionale Seniorertifikaat: 'n Kwalifikasie op Vlak 4 in die Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR) [Staatskoerant 29852 van April 2007]
- Nasionale Beleid oor die beheer, administrasie en bestuur van die assessering van die Nasionale Sertifikaat (Beroep), 2007
- Regulasies met betrekking tot die beheer, administrasie en bestuur van assessering vir die Nasionale Senior Sertifikaat [Staatskoerant 31337, Deel 518 van 29 Augustus 2008]
- Byvoegsel tot die VOO-Beleidsdokument, Nasionale Kurrikulumverklaring oor die Nasionale Raamwerk wat Leerders met Spesiale Behoeftes reguleer (11 Desember 2006)
- Nasionale Beplanning vir die Billike Voorsiening van 'n Bemagtigende Fisiese Onderrig- en Leeromgewing by Skole (21 November 2008)
- Nasionale Beleid van Heelskoolevaluering (Julie 1991)
- Norms en Standaard vir Opvoeders, Staatskoerant, Deel 415, nr. 20844, 2000.
- Nasionale Beleidraamwerk vir die Opleiding en Ontwikkeling van Onderwysers in Suid-Afrika (26 April 2007)
- Wet op Nasionale Onderwysbeleid: Vereistes vir administrasie van opnames (2 April 2007)
- Nasionale Beleid vir Onderwysinligting (Regeringskennisgewing 1950 van 2004)

Die gehalte van onderwys in die provinsie sal verder deur die volgende sake verhoog word:

- Dinaledi "Sentrums van Uitnemendheid" in Wiskunde, Wetenskap en Tegnologie
- PGOOO (Program vir Gehalteverbetering, Ontwikkeling, Ondersteuning en Opheffing)
- Program vir Leergrondslae
- Onderwysbestuur-inligtingstelsels (OBIS)
- Geïntegreerde Gehaltebestuurstelsel (GGBS)
- NEOOE (Nasionale Eenheid vir die Ontwikkeling van Onderwysevaluering) wat toesig hou oor die evaluering en verbetering van opvoederprestasie
- Toegewysde beurse vir aanvanklike opvoederopleiding en die voortgesette professionele ontwikkeling van opvoeders.

6.4 Beplande beleidsinisiatiewe

Soos benodig.

6.4.1 Oorsig van bestaande beleidsbepalings

Soos benodig.

7. Situasië-ontleding

7.1 Verrigtingsomgewing

Sedert die sensus van 2001 het die bevolking van die Wes-Kaap gegroei, en dit groei steeds. Volgens die bevolkingskatting wat vir die middel van 2009 deur Statistiek Suid-Afrika vrygestel is, is die Wes-Kaap die tuiste van 5 356 miljoen mense, wat 10.9% van die totale bevolking van Suid-Afrika verteenwoordig. Die Wes-Kaapse bevolking het by geboorte die hoogste lewensverwachting vir sowel manlike as vroulike persone.

Daar word geskat dat die Wes-Kaap in die periode 2006 – 2011 'n netto instroming van ongeveer 140 000 mense sal beleef. Die tabel hieronder toon die toename/afname in die bevolking vanaf 2006 – 2011, gebaseer op die groei vanaf die laaste sensus in 2001 tot die bevolkingskatting van 2009.

Provinsie	Uit-Migrasie	In-Migrasie	Netto Migrasie
Oos-Kaap	390 100	116 500	-273 600
Vrystaat	125 900	94 100	-31 800
Gauteng	295 000	741 900	446 900
KwaZulu-Natal	195 200	207 300	12 100
Limpopo	286 700	97 500	-189 200
Mpumalanga	166 600	122 800	-43 800
Noord-Kaap	66 000	41 100	-25 500
Noordwes	193 900	161 800	-32 100
Wes-Kaap	112 800	249 800	137 000

(Bron: Bevolkingskattings vir middel van jaar, 2009 – Statistiek Suid-Afrika p.13)

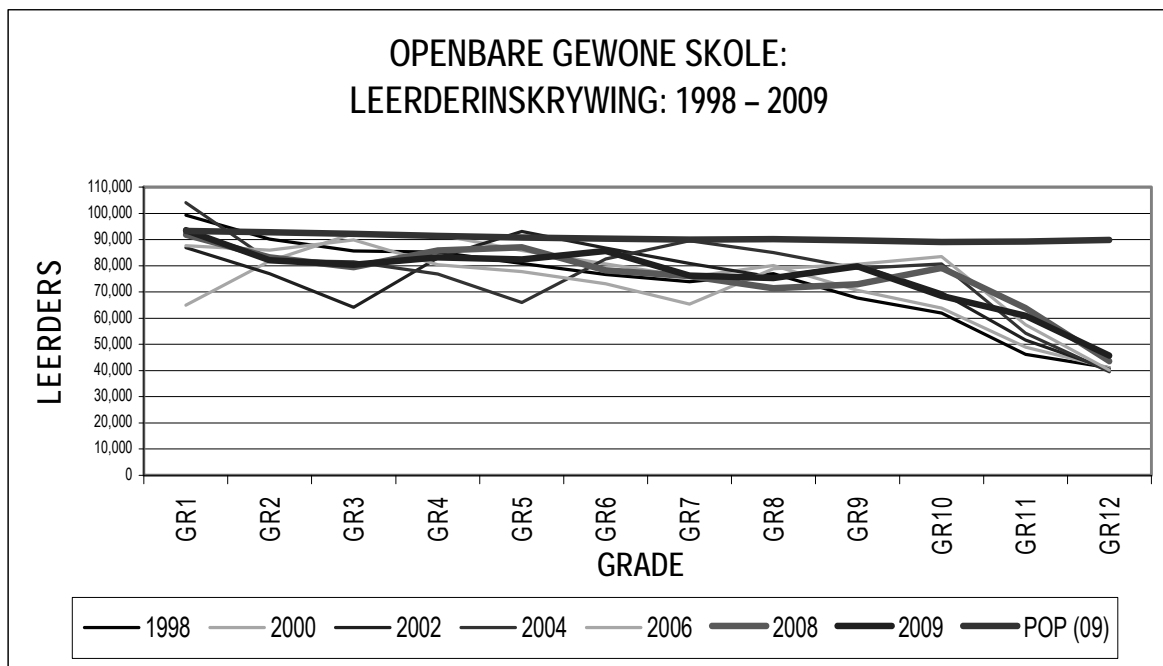
'n Gevolg van hierdie bevolkingstoename in die Wes-Kaap is dat elke vorm van onderwys en opleiding in die provinsie 'n toename in getalle beleef het.

Die data vir die Wes-Kaapse openbare gewone skoolstelsel vanaf 2000 – 2009 word in Tabel 1 hieronder getoon, en dit illustreer die groei in leerdergetalle in die provinsie. Terwyl party provinsies 'n afname in inskrywings ervaar, gaan die WKOD voort om groei te ervaar. Die groei in getalle op die Graad 12-vlak is 'n bemoedigende ontwikkeling.

Tabel 1: Inskrywings in openbare gewone skole 200 – 2009

Databron: 2000 – 2009: Jaarlikse Opname vir Skole (Openbare Gewone skole, leerders by LSEN-eenhede uitgesluit; Statistiek Suid-Afrika: Bevolking vir 2008 gebaseer op 2007 Gemeenskapsopname)

Jaar	Gr 1	Gr 2	Gr 3	Gr 4	Gr 5	Gr 6	Gr 7	Gr 8	Gr 9	Gr 10	Gr 11	Gr 12	Totaal
2000	64,844	81,865	83,343	91,949	105,766	80,658	75,813	80,026	70,634	63,840	48,934	40,996	877,668
2001	81,790	92,960	83,234	90,302	109,254	83,305	77,778	82,190	71,966	67,034	50,206	39,910	882,527
2002	86,969	97,026	84,134	93,022	103,188	86,786	80,865	75,601	80,450	69,752	51,618	40,468	889,879
2003	86,916	92,454	85,931	96,033	102,383	92,341	84,514	81,154	73,200	81,739	51,746	39,644	898,055
2004	104,105	92,130	81,489	96,781	106,060	82,574	89,614	85,053	78,964	80,756	54,199	39,451	921,176
2005	93,515	94,231	80,695	90,809	104,984	66,141	81,953	88,778	82,169	81,577	56,657	39,303	920,812
2006	87,650	95,972	89,828	90,443	107,811	73,106	65,347	78,926	80,595	83,529	57,536	40,198	900,941
2007	92,818	92,562	83,914	99,973	108,674	78,021	72,733	66,406	80,697	86,495	51,938	42,624	916,855
2008	91,853	93,267	79,454	95,891	107,116	78,290	76,146	71,410	72,914	79,133	53,819	43,470	912,763
2009	93,601	92,158	80,385	93,150	102,382	85,621	76,262	75,227	79,795	68,405	50,812	45,692	913,490

Die afname in inskrywings in die laaste drie skooljare ontbloot die broosheid van 'n stelsel wat op ontoereikende leer in die grondslagfase gebou word. Die lae uitslae in geletterdheid en syfervaardigheid in Graad 3 en Graad 6 rig die WKOD se strategiese doel vir die volgende dekade. Leerders met swak grondslae in taal en wiskunde kan nie aan die akademiese eise van die hoërskool voldoen nie.

7.2 Organisasoriese omgewing

Die departement se strategiese prioriteite, sy kernrol en huidige dienslewingsplatforms moet die breër sosio-ekonomiese konteks aakkomdeur en aan die behoeftes voldoen van die mense in wiesediens dit staan. Boonop vereis dit besliste aksie deur die regering om doeltreffend en betekenisvol op ongelykheid en lae vertrouensvlakke in die gehalte van onderwys te repondeer. Dit is van kritieke belang dat 'n so liede ondersteuningsbasis vir laerskole, en veral die Grondslagfase, in stand gehou word deur inisiatiewe soos die "geen-fooi" skoolprogram en die Nasionale Skoolvoedingsprogram (NSVP).

Die WKOD, die grootste werkgewer in die Wes-Kaapse Provinsiale Regering, bestaan uit die Provinsiale Ministerie van Onderwys met, aan die hoof, die Minister van Onderwys in die Wes-Kaap, die provinsiale hoofkantoor, distrikskantore en onderwysinstansies met inbegrip van openbare gewone en spesiale skole, VOO-kolleges, gemeenskapsleersentrums vir volwassenes, en VKO-persele.

8. Die strategiese plan van die WKOD

Die ontwikkeling van hierdie plan is voorafgegaan deur 'n volledige hersiening van die vorige vyfjaarplan, oorlegpleging met deelhebers, konsepweergawes en hersienings.

Dit staan onder die verklaring, "Die Skep van 'n Oop-Geleentheid-Samelewing vir Almal in die Wes-Kaap - Doelstelling: Om onderwysuitkomst 2010 - 2019 te verbeter", en is deur die Kabinet van die Wes-Kaap aanvaar.

Die plan erken dat toegang tot gehalte-onderwys 'n basiese mensereg is wat nie slegs in die Grondwet verskans is nie, maar ook in internasionaal aanvaarde agendas, soos die Millenium-Ontwikkelingsdoelwitte en UNESCO se Onderwys vir Almal. Die Millenium-Ontwikkelingsdoelwitte verbind regering tot die halvering van armoede en vermindering van werkloosheid. Die sleutels vir die suksesvolle verwesenliking van hierdie uitkoms is die algemene daarstel van 'n meer geletterde bevolking, die bou van toepaslike vaardigheidspakette, die ontwikkel van skole as plekke vir gehalte-onderwys en leer, waar leerders leer en onderwysers onderrig.

Planne word direk beïnvloed deur nasionale onderwys se sektorprioriteite, soos deur die Raad van Onderwysministers (ROM) goedgekeur.

8.1 Strategiese elemente van die plan

Probleemstelling

Die meerderheid van die kinders in die Wes-Kaap verwesenlik nie hul akademiese potensiaal nie. Dit is grotendeels daaraan te wyte dat:

1. Onvoldoende tyd en aandag aan skryf en tel in die eerste drie grade op skool bestee word
2. Die vlakke van toerekenbaarheid vir prestasie van opderwysowerhede en opvoeders swak is
3. Skoolbestuur en leierskap swak is
4. Response en ondersteuning vanaf die onderwysdepartement traag is
5. Die onderwysers se moreel laag is
6. Handboeke en ander leermateriaal van 'n swak gehalte is
7. Maatskaplike euwels soos armoede en misdadigheid hoogty vier
8. Die gehalte van die infrastruktuur van skole agteruitgaan
9. Daar 'n erfenis van onderbesteding op 'n aantal gebiede in die Wes-Kaap is
10. Daar weens inmigrering druk op die Wes-Kaap is

Die kombinasie van hierdie faktore het tot swak leerderprestasie gelei:

- Die slaagsyfer vir Graad 12 is aan die daal. In 2004 was daar 'n slaagsyfer van 85%, maar dit het oor die afgelope vyf jaar tot 75,1% in 2009 gedaal.
- Uitslae vir geletterdheid en syfervaardigheid soos dit in Graad 3 en 6 gemeet is, toon dat leerders nie vir hierdie grade op die verlangde vlakke – of om leer in latere grade te ondersteun – kan lees, skryf en reken nie.
- Die aantal skole in die Wes-Kaap wat onderpresteer (skole met 'n matriekslaagsyfer van onder 60%) het vanaf 36 in 2006 tot 85 aan die einde van 2009 toegeneem.

8.2 Strategiese doelwitte

Hierdie doelwitte is spesifiek, meetbaar, haalbaar, relevant en tydgebonde. Die doelwitte word geselekteer om te verseker dat elke element van die ondersteuningstelsels op die verbetering van leeruitkomst ingestel is. Tensy onderwysers byvoorbeeld goed toegerus is om aan die vereistes van die kurrikulum te voldoen, gepaste hulpbronne voorsien word, poste betyds gevul word, skoolbestuurspanne doeltreffend werk, en skole veilig is, sal leerders nie in staat wees om beduidende verbetering te toon nie. Die strategiese doelstellings van die Program fokus al die afdelings van die WKOD op die oorkoepelende doel van gehalte-onderwys vir almal.

Strategiese Doel 1	Verbeterde prestasie in Geletterdheid en Syfervaardigheid.
Doelverklaring	Prestasie in Geletterdheid en Syfervaardigheid moet verbeter sodat: 75% van leerders in Graad 3 teen 2014 na ouderdomsnorme vir Geletterdheid, en 60% na ouderdomsnorme vir Syfervaardigheid presteer. 65% van leerders in Graad 6 teen 2014 na ouderdomsnorme vir Geletterdheid, en 50% na ouderdomsnorme vir Syfervaardigheid presteer. 65% van leerders in Graad 9 teen 2014 na ouderdomsnorme vir Taal, en 55% na ouderdomsnorme vir Syfervaardigheid presteer.
Verantwoording	Tans presteer 53,5% van Graad 3-leerders na ouderdoms-/graadnorme vir Geletterdheid en 35% vir Syfervaardigheid, en 44,8% van Graad 6-leerders presteer na ouderdoms-/graadnorme vir Geletterdheid en 14% vir Syfervaardigheid. Hierdie onaanvaarbare stand van sake het duidelik 'n domino-effek in die hoër grade.
Skakels	Die nasionale Stigtings vir Leerprogramme, biblioteke, die media, die Departemente van Gesondheid en Maatskaplike Ontwikkeling, plaaslike regering, AET (Gesinsgeletterdheid en oueropleiding) het almal die potensiaal om hierdie doel te ondersteun. Skole behoort veilig en van voldoende hulpbronne voorsien te wees (beide infrastruktuur en materiale/toerusting). Onderwysers behoort toegerus te wees om goeie onderrig te gee. Die dissiplines van meesterskap oor die tyd, die klaskamer en die kurrikulum sal maksimum prestasie voortdryf. Hoër Onderwysinstansies sal deskundige navorsing en ondersteuningsopleiding voorsien. Daar sal in die leerbehoefes van alle leerders voorsien word, en sowel Engels as ander moedertale sal sterk ontwikkel word.
Strategiese Doel 2	Verbeterde Uitslae vir Nasionale Seniorcertifikaat
Doelverklaring	Onderwysopleiding en ondersteuningsprogramme, bestuursopleiding en ondersteuning, geriewe en hulpbronne moet verbeter word sodat skole gehelp kan word om die prestasie van hul leerders in alle vakke te versterk, met spesiale verwysing na Wiskunde en Natuurwetenskap. Die teikens vir 2014 is 'n NKV-Slaagsyfer van 84% met 43 000 leerders wat slaag, en 37% wat toegang tot Baccalaureusgrade verwerf. Aantal leerders: 17 500 slaag, waarvan 17 000 Wiskunde en 13 500 Natuurwetenskap slaag.
Verantwoording	In 2009 is die Nasionale Seniorcertifikaat-eksamen (NSS) deur 44 931 leerders by 417 eksamensentra afgelê. Die Wes-Kaap het die hoogste slaagsyfer van 75,1% gehandhaaf. Daar was egter 'n afname van 3% vergeleke met die slaagsyfer van 78,6% wat in 2008 in die Nasionale Seniorcertifikaat-eksamens behaal is. 'n Totaal van 210 kandidate het in 2009 Wiskunde geskryf, en 'n totaal van 13 349 het Natuurwetenskap geskryf. Hiervan het 12 467 Wiskunde geslaag, en 7 064 kandidate het Natuurwetenskap geslaag.

Strategiese Doel 2	Verbeterde Uitslae vir Nasionale Senior Sertifikaat
Skakels	Aandag aan hierdie doelwit behels aandag aan onderrig en leer oor alle grade heen, en nie slegs op die Graad 12-vlak nie. Vakinhoudkursusse en skoolgebaseerde ondersteuning sal gebied word. Handboeke, bestuur, onderrig, en tyd wat aan leer bestee word, is sleutels om NSS-uitslae te verbeter.
Strategiese Doel 3	Vermindering van die aantal hoërskole wat onderpresteer
Doelverklaring	Eliminering van onderprestasie in die Nasionale Senior Sertifikaat in hoërskole, d.w.s. geen skole wat 'n slaagsyfer van <60% het nie.
Verantwoording	Die aantal skole wat binne hierdie bestek val, het van 34 in 2004 tot 85 in 2009 gegroei. Hierdie is 'n situasie wat nie toegelaat kan word om voort te duur nie.
Skakels	Ondersteuning kan deur afgetrede onderwysers of deur deskundige of leiersonderwysers gebied word. Dwarslopende skakels met ander staatsdepartemente sal ondersteuning vir inisiatiewe teen dwelms en misbruik van ander middels insluit. Biblioteke en huise sonder elektrisiteit het aandag nodig.